

СТАНОВИЩЕ

От член на НЖ Мария Григорова Маркова, д-р, доцент в Департамент за езиково и специализирано обучение към Софийския университет „Св. Климент Охридски“ за дисертационен труд за придобиване на образователната и научната степен „Доктор“ Автор на дисертационния труд: гл. ас. Ванина Сумрова, Институт за български език „проф. Любомир Андрейчин, Българска академия на науките
Тема на дисертационния труд: Новите феминални названия в българския език

Засиленото новосъздаване на имена за лица жени е част от неологизационните процеси в българската лексика след 1989 г. Избраната тема за дисертация е изключително актуална в научно-приложен аспект. В изготвия преработен и допълнен „Речник на новите думи и значения в българския език“ несъмнено ще бъде лексикографски регистрирана част от разглежданите феминални неологизми.

Дисертантката познава отлично съвременната научна литература по проблема, което се вижда от библиографията – 242 български и чуждестранни научни публикации от утвърдени автори в реномирани издания.

Използван е традиционният метод на лингвистично описание на основата на наблюдението и анализа. Описанието е извършено чрез структурно-семантичен, функционално-прагматичен, социолингвистичен, социокултурен, проспективен подход, което придава на труда комплексен и оригинален характер.

От авторските публикации се вижда, че интересът на дисертантката към тази проблематика е дългогодишен. Ексерпирването на такъв голям брой илюстративен материал (около 1200 единици, изнесени в Приложение) изисква време. Наблюденията, анализът и изводите са направени задълбочено и прецизно в първото самостоятелно и цялостно изследване на новите названия на лица жени, част от които са нефиксирани досега в изследвания и речници. Разглежданата лексико-семантична група е представена изчерпателно от словообразователен аспект, като е направена и тематична класификация. За пръв път неофеминативите са разгледани в културологичен аспект и са представени техните парадигматични и граматични особености – синонимия, омонимия, антонимия. В изложението личната позиция на авторката е ясно декларирана. Предложени са и лексикографски решения за преодоляване на трудности от речников характер.

Публикациите по дисертационния труд – две студии (една под печат) и три статии (една под печат) – са в утвърдени български научни издания и са лични, а не в съавторство.

Не като забележка, а като допълнение към богатия материал, бих споменала един прагматичен аспект на темата. Словообразуването на феминалните нелогизми са предизвикателство и в обучението по български език като чужд. Само един пример: в основен учебник по български език за чужденци в таблицата за образуване на граматични форми за м.р., ж.р. и мн.ч. в първата редакция срещу бизнесмен беше дадена форма за ж.р. бизнесменка, на което чужденците реагираха негативно; във второто преработено издание срещу формата бизнесмен вече в скоби е отбелязана лексемата бизнесдама. За езиково толериране на мъжколичните форми говори и фактът, че формите за мн.ч. при назоваване на лице от м.р. и лице от ж.р. се използва формата за м.р. (напр. студент и студентка – двама студенти). Словосъчетанията културен аташе и държавен глава продължават да са тест за езиковия усет на българина.

Авторефератът правилно отразява обекта, предмета, целта, задачите и методите на дисертационния труд. Безспорните лични научни приноси са формулирани точно и съответстват на изложението. Анализът въз основа на лингвистична анкета също е личен принос на дисертантката.

В заключение – давам положителна оценка на представения дисертационен труд и препоръчвам отпечатването му. Предлагам на дисертантката да бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор”.

гр. София
12.06.2015 г.

Изготвил:

